

S. Sayısı : 207

Askerî Şûranın Teşkilât ve Görevleri hakkındaki 636 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/537)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1319,6-1501

20 . IV . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 19 . IV . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Askerî Şûranın Teşkilât ve Görevleri hakkındaki 636 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

Gerekçe

Topyekûn Millî Savunma işleriyle görevli olmak üzere kurulması düşünülen Millî Savunma Yüksek Kurulu hakkında hazırlanarak Yüksek Meclise sunulmuş bulunan kanun tasarısında, Cumhurbaşkanı, Kurulun tabii Başkanı olarak arz ve teklif edilmiştir.

Genel yurt savunmasına ilişkin konular bu kurulun görevlerine dâhil bulunduğuna göre kurulun tabii başkanına; sırf silâhlı kuvvetleri ilgilendiren işlerle meşgul olan Askerî Şûra Başkanlığının verilmesinde fayda görülmemiş ve Askerî Şûra Başkanlığının, Başbakana verilmesi uygun bulunmuştur.

Şûranın yalnız daimî üyeleriyle yapacağı toplantılara ise Millî Savunma Başkanlık etmesi tabii görülmüştür.

Harb kuvvetleri teşkilâtında, Ordu Müfettişlikleri ve Donanma Komutanlıkları makamlarının üstünde ve Genelkurmay Başkanlığına bağlı olmak üzere, havadan başka, kara ve deniz kuvvetleri komutanlıkları da ihdas edilmekte olduğu ve bu komutanlarla Millî Savunma Kurulu Genel Sekreterinin Askerî Şûra üyeleri arasında katılması tabii bulunduğu cihetle ve üye sayısının on beşe çıkarılması uygun görülerek 3 ncü maddenin değiştirilmesine dair madde hazırlanmıştır.

Hava Kuvvetleri Komutanı da Askerî Şûra üyeleri arasında sayılmış bulunduğundan 4764 sayılı Kanunun kaldırılması gerekli bulunmuştur.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. 1/537
Karar No. 19

19 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 19 . IV . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve 21 . IV . 1949 tarihinde Komisyonumuza havale buyurulan Yüksek Askerî Şûranın Teşkilât ve Görevleri hakkındaki 636 sayılı Kanunun 2 ve 3 nci maddelerinin değiştirilmesine dair olan kanun tasarısı; Millî Savunma Bakanı ile Bakanlık uzmanları ve Genel Kurmay Başkanlığı temsilcileri huzuriyle 12 . V . 1949 tarihli toplantıda okunup incelendi :

Kara, Deniz ve Hava kuvvetlerinden mürekkep Cumhuriyet Ordusuna ait kanunlarla; hazari ve seferî teşkilâtı askeriye, ve ordunun hazari kuruluşu, tesisatı askeriye ve fabrikalar ve harb gemileri ve ve ordu mensuplarının yetiştirilmesi ve yurdun yüksek müdafaası için askerî yollar, vatandaşların yurdun yüksek savunması bakımından yetiştirilmesi gibi hususlarda kıymetli yüksek görgü ve tecrübelerinden pek çok istifade edilmiş olan Yüksek Askerî Şûranın kanununda; orduda yeniden yapılmakta olan teşkilât ve yine yeniden kurulmakta olan Millî Savunma Yüksek Kurulu dolayısıyla; bâzı değişiklikler yapılması zarureti hâsıl olduğu; yapılan müzakereler neticesinde anlaşılmış ve Hükümetin bu husustaki tasarısı Komisyonumuzca da oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Yalnız; cereyan eden müzakereler neticesinde Hükümetin değiştirilmesini teklif ettiği maddelerde bâzı değişiklikler yapılması lüzumu hâsıl olmuştur. Bunlar da dikkat nazara alınarak Hükümetin teklif eylediği kanun tasarısı Komisyonumuzca yeniden yazılmıştır.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Sa. Ko. Baş.

Sözcü

Kastamonu

Hatay

A. Alptöğün

E. Durukan

Kâtip

Çankırı

Afyon K.

Dr. A. Arkan

S. Aldoğan

İmzada bulunamadı

Ankara

Ankara

M. Aksoley

N. Tınaz

İmzada bulunamadı

Balıkesir

Çankırı

İ. Çalışlar

Z. Soydemir

Erzincan

Erzurum

Z. Ağca

V. Kocağüncey

İmzada bulunamadı

Gaziantep

Gümüşane

Kayseri

A. Atlı

Ş. Erdoğan

S. Arvın

Kırklareli

Kocaeli

Konya

K. Doğan

Ş. Okan

Dr. H. Alataş

Muğla

Seyhan

Van

A. Gürsu

S. Tekelioğlu

R. Oktar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerî Şûrasının teşkilât ve görevleri hakkındaki 636 sayılı Kanununun 2 nci ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 636 sayılı Kanununun 870 sayılı Kanunla değiştirilen ikinci maddesiyle aynı kanunun üçüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Askerî Şûranın tabii başkanı Başbakandır.

Başbakan tarafından davet edilen diğer Bakanlar da Askerî Şûra toplantısında bulunurlar.

Askerî Şûranın yalnız üçüncü maddede yazılı olan daimî üyeleriyle toplanması halinde Başkanlık Millî Savunma Bakanı ve bulunmadığı zamanlarda Genelkurmay Başkanı tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Askerî Şûranın üyeleri Millî Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı, bilfiil hava, kara, deniz kuvvetleri komutanları, Ordu Müfettişleri, Millî Savunma Kurulu Genel Sekreteri ve hazar ve seferde bilfiil bu komutanlıkları başarı ile yapmış muvazzaf zevattan ve bu vasıfları kazanmış ve bir derece askomutada bilfiil bulunan zevat arasından daha altı üye seçilmek üzere 15 zattan ibarettir.

MADDE 2. — 4764 sayılı Kanun kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yüksek Askerî Şûranın Teşkilât ve Görevleri hakkındaki 636 sayılı Kanununun ikinci ve üçüncü maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 636 sayılı Kanununun 870 sayılı Kanunla değiştirilen ikinci maddesiyle aynı kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Yüksek Askerî Şûranın tabii Başkanı Cumhurbaşkanındır. Gerekli görüldüğünde; Cumhurbaşkanı tarafından davet edilmek üzere Başbakan ile diğer bakanlar Yüksek Askerî Şûra toplantısında bulunurlar.

Cumhurbaşkanı hazır bulunmazlarsa Başbakan Heyete Başkanlık eder.

Yüksek Askerî Şûranın yalnız 3 ncü maddede yazılı olan daimî üyeleri ile toplanması halinde Başkanlık Millî Savunma Bakanı ve bulunmadığı zamanlarda Genelkurmay Başkanı tarafından yapılır.

Madde 3. — Yüksek Askerî Şûranın üyeleri Millî Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı, bilfiil Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanları ve Donanma Komutanı, Ordu müfettişleri, Millî Savunma Yüksek Kurulu Genel Sekreteri (Rütbesi üstündeki sicil hükümlerine iştirak etmemek şartıyla) ve hazar ve seferde bilfiil bu komutanlıkları başarı ile yapmış muvazzaf zevattan ve bu hakları kazanmış ve bir derece askomutada bilfiil bulunmuş olan zevat arasından daha altı üye seçilmek üzere 16 zattan ibarettir

Senede en az iki defadan aşağı olmamak üzere toplanır. Ve kararlar salt çoğunlukla verilir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

M. S. K.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı ve Dış. B. V. <i>N. Sumer</i>	Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>